

Звіт

Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» про хід і результати II (формульованого) етапу експерименту регіонального рівня

«Формування м'яких навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти»

Термін проведення експерименту січень 2022 – грудень 2024 року.

Термін проведення II етапу експерименту

січень 2023 – грудень 2023 року

База проведення експерименту регіонального рівня за темою «Формування м'яких навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти» – Державний навчальний заклад «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»

Нормативне підґрунтя проведення експерименту – рішення колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 29 грудня 2021 року, наказу Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 14.01.2022 № 5 «Про затвердження рішень колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 29.12.2021»

Відповідно до програми та заявки на проведення експерименту регіонального рівня, завданнями II (формульованого) етапу передбачено:

- підготовка інформаційного забезпечення експериментальної роботи;
- здійснення підготовки педагогічних працівників до впровадження технології формування м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників;
- розроблення технології формування м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників;
- визначення організаційно-педагогічних умов формування м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників;
- розроблення навчально-методичних матеріалів для педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти щодо формування м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників;
- апробація технології та навчально-методичного забезпечення формування м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників;
- проведення науково-педагогічних заходів відповідно до завдань експерименту
- проведення аналізу результатів II етапу експерименту.
- удосконалення технології та навчально-методичного забезпечення формування м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників;
- проведення регіонального семінару за результатами формульованого етапу експерименту;
- підготовка звіту про результати формульованого етапу експерименту

Зміст і результати роботи експериментального майданчика на II (формульованому) етапі

Заклад професійної освіти став співзасновником Науково-освітнього альянсу «Soft skills- навички успішності»

На за засіданнях педагогічної ради висвітлювалися питання:

- Про участь Державного навчального закладу «регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області» у I етапі експерименту Всеукраїнського рівня «Формування м'яких навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти» Протокол №3 від 12.12.2022 р
- Інформація про другий етап експерименту регіонального рівня «Формування м'яких навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти» . Протокол №4 від 05.01.2023 р.
- Інформація про зміст і результати роботи експериментального майданчика в експерименті регіонального рівня з теми «Формування м'яких навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти» Протокол №5 від 16.03.2023 р.

На засіданнях методичної комісії класних керівників і майстрів виробничого навчання розглядалися питання:

- Формування професійних навичок soft skills засобами дистанційного навчання під час воєнного стану. Протокол № 3 від 25.11.2022 р
- Формування м'яких навичок у здобувачів освіти через застосування тренінгових технологій. Протокол № 4 від 22.12.2022 р
- Практичний аспект використання міжпредметної інтеграції як інноваційного методу формування критичного мислення здобувачів освіти. Протокол № 5 від 20.01.2023 р
- Коучинг, фасилітаторство та едвайзерство як перспективні методи формування Soft skills під час освітнього процесу. Протокол №6 від 24.02.2023
- Клієнт орієнтованість як складова формування навичок успішності у професійній діяльності майбутніх кваліфікованих робітників. Протокол № 7 від 24.03.2023 р
- Формування м'яких навичок soft skills учасників освітнього процесу через творчий підхід щодо створення виховного середовища у ЗП(ПТ)О. Нові форми командної роботи зі здобувачами освіти. Протокол № 1 від 22.09.2023
- Діджиталізація як основа формування сучасного творчого мислення у здобувачів освіти Протокол № 2 від 27.10.2023.
- Наталя ЛОГВІН, викладач предметів професійно-теоретичної підготовки з професії “перукар (перукар – модельєр)”, гідно представила заклад професійної освіти на обласному веб-фестивалі освітнього відеоконтенту «Road Skills-2023» з предметів професійно-теоретичної, презентований педагогом відеоматеріал за темою: «Загальні відомості про стрижку: види

стрижок, фасони стрижок» набрав найбільшу кількість балів і очолив рейтингову таблицю.

Педагоги творчого експериментального майданчика брали участь у заходах, які проводились ЦПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, Всеукраїнською асоціацією працівників професійно-технічної освіти» (ВАПП) , Науково-освітнім альянсом «Soft skills- навички успішності»:

- Організовано та проведено міжрегіональний вебінар «Логістика формування навичок успішності», (спікери Іващенко О.М., Пашнєва Н.П., Ольховська Ю.В., Ленівенко О.О.), 03.11. 2022 р.
- [Міжнародні педагогічні читання «М'які навички в умовах воєнної агресії» за книгою доктора Барбари Прайтлер «На їхньому боці»](#) (спікер Яловенко Н.М.) 09.02.2023 р.
- Участь у III дискусійній панелі в межах діяльності науково-освітнього альянсу «Soft skills- навички успішності» 30.03.2023 (спікери Яловенко Н.М., Смірнова С.В., Логвін Н.С., Ольховська Ю.В., Панченко З.В., Ленівенко О.О) Під час дискусійної панелі педагоги закладу презентували авторські методики формування м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників згідно з програмою дискусійної панелі міжрегіонального педагогічного експерименту.
- Участь у круглому столі «Soft skills як інструмент можливостей та розвитку» у ході роботи Міжнародної онлайн виставки «Освіта та кар'єра – 2023» (спікер Яловенко Н.М.) 28.04.2023
- Участь у Фестивалі науки «2023 рік – Європейський рік умінь і навичок» за програмою «Defile - professional» науково - освітнього альянсу «Soft skills - навички успішності » (спікери Яловенко Н.М., Одерій Т.В.) 18.05.2023
- На базі закладу організований та проведений Всеукраїнський вебінар [«Формування м'яких навичок \(soft skills\) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної \(професійно-технічної\) освіти»](#) в рамках заходів регіонального рівня Всеукраїнського тижня професійної освіти, 23.05.2023
- V Всеукраїнський відкритий науково-практичний онлайн Форум «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії» 20.09.2023 року (спікер Нечіпор С.В., учасники Яловенко Н.М., Мелешкова Л.І.,Гречана О.І.), організатор - кафедра професійної та вищої освіти ЦПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти»;
- Панорамний вебінар «Soft skills - кращі практики формування» 28.09.2023, організатор - кафедра професійної та вищої освіти ЦПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (учасники Нечіпор С.В., Яловенко Н.М.)
- Науково-практична конференція «Підготовка конкурентоздатних фахівців у ЗП(ПТ)О: стан, проблеми та перспективи розвитку» (23.11.2023 року), організатор - кафедра професійної та вищої освіти

ЦПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (учасники Нечіпор С.В., Гречана О.І., Панченко З.В.).

Підготовка методичного забезпечення експериментальної діяльності

Сформульовані організаційно-педагогічні умови формування м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників та розроблена структура методики формування конкретної soft skills у здобувачів освіти, для реалізації якої можна підбирати різні технології, методи та засоби навчання.

На основі педагогічного спостереження, розроблених діагностичних практик та отриманих на їх основі результатів, окреслено деякі аспекти поняття soft skills.

Визначені особливості конкретних soft skills та методи їх ефективної адаптації до різних життєвих контекстів всіх учасників освітнього процесу.

Порівняльний аналіз сформованості soft skills у здобувачів освіти, що був отриманий на основі: діагностичних даних самодіагностики здобувачів освіти та оцінки вхідних даних, зроблених класними керівниками, визначив реальний стан сформованості soft skills у здобувачів освіти.

Реальна картина обізнаності здобувачів освіти щодо soft skills та рівня сформованості цих навичок, надали педагогічним працівникам підґрунтя для розробки та застосування у освітній діяльності дидактичних засобів, авторських методів та технологій щодо формування soft skills у здобувачів освіти .

Упродовж контрольного часу спостережень, набуті навички використовувалися здобувачами освіти у процесі їх соціальної і освітньої активності та міжособистісного спілкування.

Після чого було проведено повторне діагностування стану сформованості soft skills у формі само оцінювання здобувачами освіти та оцінювання тих самих навичок класними керівниками.

Описані поточні результати діагностування, проведено корекцію запропонованих методів та освітніх технологій формування soft skills у здобувачів освіти, а саме: акцентовано увагу на комунікативних навичках, умінні критично, творчо мислити, будувати й перебудувати спілкування залежно від комунікативної ситуації. Розроблені рекомендації щодо технології формування soft skills з врахуванням отриманих результатів

Всі педагогічні працівники – учасники творчого майданчика, взяли участь у підготовці матеріалів до збірників матеріалів циклу науково-методичних вебінарів та педагогічних читань учасників педагогічного експерименту регіонального рівня з теми «Формування м'яких навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно технічної) освіти» за темами:

- «Логістика формування навичок успішності» м. Чернівці, січень 2023

- «Основні аспекти формування навичок soft skills у конкурентоспроможного робітника XXI сторіччя в умовах воєнного стану» <https://mehovschic.ptu.org.ua/wp-content/uploads/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-.pdf> травень 2023

Всі педагогічні працівники пройшли Курс «Цифрові інструменти Google для освіти», що надав можливості вдосконалити навички діджиталізації всіх учасників освітнього процесу.

Почато розробку методичного брендбуку «Soft skills» – ключові активи досягнення поставлених цілей».

Проведення опитувань у підзвітний період

За звітний період розроблені методики тестування опитування, моделювання навчально-виховних ситуацій з оціночним аналізом результатів.

Ефективність проведення експериментальної роботи та впровадження її результатів у практичну площину освітнього процесу напряду залежить від рівня компетентності та обізнаності щодо проблеми експерименту, всіх учасників освітнього процесу.

На II (формульованому) етапі експерименту регіонального рівня були застосовані емпіричні та теоретичні методи дослідження рівня сформованості soft skills учасників освітнього процесу та важливості їх формування

Аналіз діяльності педагогічного колективу, учасника експерименту регіонального рівня, за період січень 2022 – грудень 2023 (I та II етап експерименту) та моніторинг проміжних результатів анкетування педагогів та здобувачів освіти показали, з одного боку, затребуваність формування у собі навичок soft skills, з іншого – недостатню готовність певної частини педагогів до впровадження педагогічної технології формування м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників.

У результаті опитування педагогічних працівників щодо навичок, необхідних педагогу для формування м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників виділено 35 soft skills. При цьому всі навички розділені на 3 ключові групи: здібності, базові навички, крос -функціональні навички.

В опитуванні взяли участь 34 педагогічних працівника, що становить 89,1% генеральної сукупності педагогічних працівників – учасників експерименту регіонального рівня. Більша частина респондентів – віком від 25 до 50 років, чверть – від 50 до 60 років, 12 % мають вік понад 60 років.

Більше половини учасників опитування (55,9 %) відповіли, що участь у експерименті регіонального рівня умотивована їхнім бажанням до професійної самореалізації. Покращення якості провадження освітньої діяльності (надання освітніх послуг) спонукало до участі в експерименті 41,3% педагогів. Можливість працювати з новими методиками та технологіями формування навичок soft skills у здобувачів освіти зацікавила 65,1% респондентів

За результатами опитування, педагоги вважають за необхідне впровадження у закладі професійної освіти технологій формування таких м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників, як навички критичного

мислення (33 %), креативність та аналітичне мислення (20 %), уміння працювати в команді (19%), стресостійкість (21 %), тайм менеджмент (7 %). При цьому, важливість комунікативних навичок, аналітичного мислення разом з креативністю, гнучкості та адаптивності зазначили більшість опитаних (в середньому 70 %)

Результати емпіричних та теоретичних досліджень показали, що 62,5% педагогів цілеспрямовано і регулярно займаються самоосвітою, 70,8 % підвищують професійний потенціал через участь у вебінарах та конференціях, 80% педагогів використовують технології та прийоми активного й інтерактивного навчання (дискусія, ворк шопи, майстер класи, кейс-методи, «дерево» рішень, ділові ігри, навчання у співпраці тощо), включають у зміст уроків чи практичних занять завдання щодо розвитку soft skills та мають власні авторські методики.

59% опитуваних бачать причину недостатньої уваги до розвитку soft skills учасників освітнього процесу в її багатогранності й складності оцінювання та моніторингу; значна частина опитуваних (69 %) відзначає брак практико-орієнтованих занять, соціальних практик, де вони могли б набути досвіду формування soft skills.

Висновки

Аналіз результатів моніторингу рівня сформованості м'яких навичок (soft skills) учасників освітнього процесу мав на меті отримання відповідей на питання щодо рівня їх підготовки до впровадження технологій формування м'яких навичок майбутніх кваліфікованих робітників педагогів .

Аналіз блоку відповідей респондентів про їх поінформованість щодо важливості формування навичок soft skills педагогів засвідчив досить високий рівень обізнаності. Серед педагогів вона становить – 93,4%, серед здобувачів освіти 46%. Ставлення до участі у експерименті в основному позитивне. Серед засад професійного росту та використання інноваційних технологій, респондентам найбільше імпонує принцип постійного навчання (навчання протягом життя) та креативного розвитку.

Таким чином, завдання другого (формувального) етапу експериментальної діяльності виконані, педагогічний колектив готовий до подальшої роботи над розв'язанням проблем

Особливістю проведення II (формувального) етапу експерименту є те, що він проходив під час військового стану в умовах дистанційного навчання .